

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

8	3	8	4

Exam. Code :

1	1	2	5

M.Ed. (Gen.) 3rd Semester
(2123)

GUIDANCE AND COUNSELLING—III (In all Mediums)

Paper—II : C13-GNC—III

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 60

Note :— Attempt FIVE questions in all, selecting ONE question each from Units I-IV and Q. No. 9 (Unit-V) which is compulsory. All questions carry equal marks.

UNIT-I

1. Discuss principles, need and scope of counselling. 12
2. Throw light on the process of evaluation of guidance programme with special reference to counselling. 12

UNIT-II

3. Discuss group guidance techniques with the help of examples. 12
4. Throw light on the recent trends in guidance and counselling. 12

UNIT-III

5. Describe the main features of Reality theory of counselling along with its advantages and limitations. 12
6. Explain Rational Emotive Therapy and its implications. 12

UNIT-IV

7. Define Interest. How are interests measured ? Discuss. 12
8. Observation and Sociometry can be effectively used for student appraisal. Explain. 12

UNIT-V

9. Write short notes on the following :
 - (a) Limitations of Group Guidance
 - (b) Empathy
 - (c) Case Study
 - (d) Personality Assessment. 4×3=12

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- कुल पांच प्रश्न करें, यूनिट I से IV तक प्रत्येक में से एक प्रश्न का चयन करें। यूनिट-V का प्रश्न नं. 9 अनिवार्य है। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

यूनिट-I

1. परामर्श के सिद्धांतों, आवश्यकता और दायरे पर चर्चा करें। 12
2. परामर्श के विशेष सन्दर्भ में मार्गदर्शन कार्यक्रम के मूल्यांकन की प्रक्रिया पर प्रकाश डालिए। 12

यूनिट-II

3. उदाहरणों की सहायता से समूह मार्गदर्शन तकनीकों पर चर्चा करें। 12
4. मार्गदर्शन और परामर्श में नवीनतम रुझानों पर प्रकाश डालें। 12

यूनिट-III

5. परामर्श के वास्तविकता सिद्धांत की मुख्य विशेषताओं का इसके लाभों और सीमाओं सहित वर्णन करें। 12
6. तर्कसंगत भावनात्मक थेरेपी और इसके निहितार्थों की व्याख्या करें। 12

यूनिट-IV

7. हित को परिभाषित करें। हितों को कैसे मापा जाता है ? चर्चा करें। 12
8. छात्र मूल्यांकन के लिए अवलोकन और समाजमिति का प्रभावी ढंग से उपयोग किया जा सकता है। व्याख्या करें। 12

यूनिट-V

9. निम्नलिखित पर संक्षिप्त नोट लिखें :
 - (a) समूह मार्गदर्शन की सीमाएँ
 - (b) सहानुभूति
 - (c) केस स्टडी
 - (d) व्यक्तित्व मूल्यांकन। 4×3=12

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਯੂਨਿਟ I-IV ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 9 (ਯੂਨਿਟ-V) ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਲੋੜ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12
2. ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਪਾਓ। 12

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਮੂਹ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਤਕਨੀਕਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12
4. ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨਾਂ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਓ। 12

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਰਿਐਲਿਟੀ ਬਿਊਰੀ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 12
6. ਤਤਕਾਲੀਨ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਥੈਰੇਪੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਦਿਲਚਸਪੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12
8. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਗਣਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਮਝਾਓ। 12

ਯੂਨਿਟ-V

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - (a) ਸਮੂਹ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ
 - (b) ਹਮਦਰਦੀ
 - (c) ਕੇਸ ਸਟੱਡੀ
 - (d) ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ। 4×3=12